

stensilert av oss.

U. B. BERGEN
16/11/42
Nr. 15681 i 10

F R I F A G B E V E L S E

Nr. 2. årgang 29. november 1942

KAMERAT

Det er en historisk kjennsgjøring at en undertrykkende makt går til stadig mer drastiske skritt jo mer den føler sig truet. Med terror og vold søker den å knuse all opposisjon. I en rekke tilfeller har vi sett hvordan de tyske bödlene her i landet har nyttet disse midlene i sitt raseri over motstanden de møter fra den norske fronten. Vi behøver bare å tenke på untagelsestilstanden i september ifjer.

Terbovens siste forordning om dødsstraff ikke bare for aktiv utførelse av illegalt arbeide, men også for å unlate å melde av kjønnskap til trykksaker og så videre, må ses på bakgrunn av den militære og politiske situasjon. De mislykte aksjonene mot lærerne, lagene og prestene for å nevne noen eksempler, og sist fjaskoen med rikstinget har vist hvor godt den norske fronten og ikke minst de fagorganiserte arbeidere er sammensveiset. De alliertes framgang i Nord-afrika og russernes offensiv på Östfronten er heller ikke egnet til å dempe tyskernes raseri.

Vi må derfor være klar over hva forordningen innebærer og om mulig enda mer utvise forsiktighet. All lösmunnethet og unödvendig nyssgjerrighet kan bare skade vår felles sak.

Vi må igså være klar over, at vi kan bli utsatt for provokasjon fra nasistenes side. Enhver vil imidlertid lett kunde bedömma om et skriv er "ekte" eller ikke.

Terbovens forordning vil heller ikke skremme til passivitet og overbøven forsiktighet. FRI FAGBEVELSE utkommer som før, og alt arbeid og distribuering ligger i betryggende hender. Den norske fronten står like fast. De fagorganiserte arbeidere kjemper videre for en
F R I F A G B E V E L S E .

INGEN RESOLUSJONER!

De nasifiserte forbund er nå begynt å sende ut dette resolusjonsforlaget til fagforeningene som så klubbmötene skal vedta:

Arbeidere ansatt iforsamlet til klubbmöte vedtar herved en resolusjon med krav om at det blir gjennomfört pliktmedlemskap for alle lönnsmottagere snarest.

Vi begrunner dette med at vi finner det usolidarisk at enkelte skal få få lov å være snyltere på vår organisasjon. Vi begrunner det videre med at det arbeidende folk må stå samlet for å verne om sine felles interesser. Vi vil samhold på arbeidsplassen."

Resolusjonen skal så sendes inn til vedkommande forbund.

Hva vil de nasistiske resolusjonsmakere med denne manövreren? Den nasistiske tvangsorganisasjon som skal hete Arbeidssambandet, er nå på trappene. När den kommer blir det tvungent medlemskap for alle lönnsmottakere slik som i Tyskland. Hvis fagforeningene skulde være så dumme at de sendte inn resolusjonene, kunde nasistene med en viss rett si at Arbeidssambandet kom etter krav fra de fagorganiserte. Det må aldrig skje. När vi fremdeles står som medlemmer av fagforeningen, er det ikke av fri vilje, men nödt og tvungent, med trusler om standrett over våre hoder. Fagbevegelsen er ikke lenger et redskap for våre interesser, men et redskap for nasistene. Dette faktum bör stå klart for alle fagorganiserte. Det er klart at vi

under slike forhold ikke ønsker ² å se et nytt medlem. Vi er på forhånd alt for mange som er nødt til å være organiserte. Vi ønsker ikke flere inn under nasistisk formynderskap.

Avvis de nasistiske resolusjonsmakere!

DE VELDIGE TYSKE INDUSTRIANLEGG

som tyskerne hadde planlagt å igangsette i Norge, har lidt en sørgelig skjebne. Det oppskrytte tyske initiativ og organisasjonstalent har på nytt spilt ynkelig falitt. Gjennom selskapet "Nordag", som i virkeligheten representerte den tyske stat, ble det påbegynt en omfattende utbygning av den norske vannkraften til utnyttelse vesentlig i lettmetallindustrien. Bortimot 20.000 norske arbeidere var rekvirert og i sving med dette arbeid. Nå er det snau 6.000 igjen og oppløsningen fortsetter. Følgende anlegg er instillet: Osa, Aura, Sunndalsåra, Tysse, Eitheim, Sauda og Ardalstangen i Sogn, som alle var knyttet til kraftverk- og aluminiumsindustrien. Videre er det også tale om å stille i bero anleggene på Herøya som ble satt i gang med slik brask og bram.

På tross av de uhyggelige millionbeløp som er investert, er det ikke kommet et eneste kraftverk igang. Semmel og rot i forbindelse med veldig bedragerier og underslag er det som har karakterisert administrasjonen i "Nordag". Etter den opprydning som nå finner sted i det tyske svindelselskapet, er det sannsynlig at "Nordag" må innstille for godt. Men anleggsgalskapen fortsetter. Nå er det organisasjon fått som har overtatt og i sin tur tvangsrekvirere norsk arbeidskraft.

- V -

DE STIGENDE LEVEOMKOSTNINGER

Allt pøngene etterhvert er blitt "små", er en kjønnssegjorning som ikke er til å komme forbi, det er iallfall den erfaring som husmødrene er gjort. For hver dag blir det vanskeligere å få endene til å løses. Årsaken til dette behøver en ikke å lete lenge etter. Prisene på de forskjellige mat- og forbruksvarer har steget etterhvert og er stadig stigende.

Hår det fra et bestemt hold antyles at prisenivået stort sett er uforandret, så kan dette bare fremkalle meilidende smil. - Ser en ned på de herskende leveomkostninger i forhold til lønnsnivået, forstås er den blodige urettferdighet som ligger i dette å la lønningene fortsette uforandret uten at det gis kompensasjon i noen god nok form. - Det er meget rimelige krav som fra de organiserte arbeidere har vært reist for å rette på dette. Men kravene er blitt grunnlagt av de nåværende "organisasjonsledere", som rimelig kan være nær en tjener til deres egentlige oppgave. Vi skal se litt på dette apparat som i almindelighet forstås ved leveomkostninger og indekstall. Det er nemlig indekstallet som offisielt gjelder som en målestokk for alle prisverdiendringer.

Alle vanlige utgifter til ansaffelser av varer m.v. som folk trenger, kalles populære "leveomkostninger". Det er da tatt med alt som en trenger for å leve på tilværet, som mat, varme, hus, osv. Disse utgiftene varierer av forskjellige grunner, først og fremst på grunn av endringer i prisene, men også på grunn av endringer i forbruket. Hva forstås så ved indekstall og indeksberegning? En indeksberegning forsommer vel at man bygger på gjennomsnittsforbruket hos en rekke familier over et bestemt tidrom som bereknes på den måte at en multipliserer de forbrukte mengder en fant ved undersøkelsene av husholdningselskapene med de månedlige prisoppgaver fra detaljhandelen. En finner på denne måte hvordan utgiftene ved dette forbruket varierer fra måned til måned. Vel å utrykke forandringen i relative ta

- 3 -

rekke familier over et bestemt tidsrom. Indeksen beregnes på den måte at en multipliserer de forbrukte mengder en fant ved undersøkelsene av husholdningsregnskapene med de månedlige prisoppgaver fra detaljhandelen. En finner på denne måte hvordan utgiftene ved dette forbruket varierer fra måned til måned. Ved å uttrykke forandringen i relative tall, får en frem en indeks. En går så ut fra et bestemt år som så blir basisåret, og de beregnede utgifter dette året settes til et prosenttall, kan en si, på 100. Utgiftene i de senere år eller måneder beregnes så i forhold til dette. Med de tall som her har interesse kan en gå ut fra basisåret 1938, altså siste frodsåret. Det gir det mest rettferdige grunnlag for bedømmelsen av prisstigningen. Ser vi så på hovelindekstallet, som er ~~praktindekstallet~~ gjennomsnittstallet for de forskjellige varegrupper, fra 1938 og framover, stiller det seg således:

1938 gjennomsnitt.....	100	
1939	101.3	
1940 mars.....	115.6	
1940 juni.....	115.5	1940 desember.....130.5
1941 juni.....	138.9	1941 desember.....143.7
1942 juni.....	147.3	

Som det kan sees er stigningen i prisene siden siste frodsåret meget betydelig. Fra 1938 til juni 1942 er stigningen 47 0/0 og fra mars 1940 til juni 1942 er stigningen 29 0/0.

På en så høy lønningens er låst fast og har vært stort sett uforandret i denne tida er det ikke vanskelig å forstå at pengene er blitt "små" for arbeidsfolk og funksjonærer i faste stillinger.

Ser en derrest på de enkelte varegrupper og forbruksvarer blir spørsmålet enda mer iøynefallende, ved siden av dette kommer den såkalte "ufjult" prisstigning som skyldes mindreverdige varer og nå faktisk gjelder ved alle varerarter. Disse spørsmål kan det ha sin interesse å behandle ved senere leilighet.

- V -

OGSÅ GRØNNSAKENE STJÆLES:

Forbindemann vet at alle verdifulle næringsmidler som kjøtt, fleisk, smør og egg i sin helhet går til tyskerne. Etterhvert som ernæringsvansker øker i selve Tyskland, er også de mindre ettertraktede matvarer blitt sent ut av landet. Klippfisk, Tørrfisk og saltet sild er så godt som borte fra markedet. Poteter er rekvirert i et uhyggelig kvantum og skibes rett fra jordbruksdistriktene til Tyskland. Nå er kuren kommet til grønnsakene. Av årets avling, som etter eksportens toning høyst kan ansies til 28.000 tonn, har tyskerne rekvirert 15.000 tonn. Resten dvs. høyst regnet 13.000 tonn, hvori nå medregnes svinn etc., er aller nærmest stillet til det norske folks behov. En slag nå er nemlig tyskerne: de kan kunsten å stjele.

- V -

UENIG

Her i landet har alltid utgjort en forsvinnende del av befolkningen de har rask innordnet seg under norske forhold. Men jøleproblemet har derfor aldri eksistert i Norge. Når nasjonene nå kunstig søker å skape det, skyldes dette to ting. For det første er det en manøvre for å avleke oppmerksomheten fra den indre splid i partiet, og derrest et mislykket og tåpelig forsøk på å splitte den norske fronten. De skjønner ikke at deres brutale og hensynsløse framferd virker etikk motsatt, ikke minst etter at jødiske kvinner og barn også arresteres.

De end i Norge, har som alle andre steder hovedsakelig blitt henvist til å leve av handel, men i den senere tiden er stadig flere gått inn i

Jødene i Norge har som alle andre steder hovedsakelig blitt henvist til å leve av handel, men i den senere tiden er stadig flere gått inn i andre virker. De norske jødene har levet som almindelige norske borgere, og flere har deltatt i den kampannennorske fronten fører. Nasistenes plumpe forsøk på å skape splid er dømt til å mislykkes og øker bare vår samkjensle med alle den som blir mishandlet i de tyske konsentrasjonsleirene.

- V -

KOMMISSARISK SEKRETER I KOMMUNEFORBUNDET I BERGEN.

Ifølge et rundskriv fra Norsk Forbund for Offentlige Yrker forlot Vestlands-sekretæren, Ingolf Milne, kontoret sitt den 10. oktober og siden har ingen sett ham. I den anledning har viseformannen i forbundet, den beryktede Ödegård, vært i Bergen og har satt inn som ny sekretær nasisten Grouff Jacobsen fra Laksevåg i nærheten av Bergen. Etter dette boykotter alle offentlige arbeidere og funksjonærer Vestlandskontoret og den nye sekretæren.

- V -

BANKFUNKSJONER SUNDE

fra Olda er pint ihjel av Gestapo i Bergen.

- V -

EN REKKE LEGER I BERGEN

er nylig arrestert. Blandt dem er Serck-Hanssen, Nicolaysen, Lövset og Ulland.

- V -

DEN SVITSSISKE LANDSORGANISASJON

har overvunnet den stagnasjon som inntrådte like etter krigsutbruddet. Medlemstallet var gått opp fra 194.000 til 226.000 i 1938. I 1940 var tallet nede i 213.000. Beretningen for 1941 viser en tydelig økning for ti av fagforbundene. Medlemstilgangen har fortsatt i år. Arbeidsbevegelsen i Sveits konsentrerer seg for tiden om å oppnå lønnskompensasjon. Etter de opplysninger som foreligger er leveomkostningene steget med 40.2 0/0, mens normallønnene er steget med 20 0/0.

"PE LESNYTTEN FORAN EGENNYTTEN".

Arbeidstjenesten i Arbeidstjenesten, herr Jørgen S. Ruud, medlem av NS, er ilagt kr. 500.- i mulkt og inndragelse av merfortjenesten, subsidiært 15 dagers fengsel, for ulovlig salg av griser over maksimalpris.

ISOLERINGEN TAR PÅ

Det er tydelig at den tiltagende isolering av tyskerne og NS-folk går på nerverne løs. Overrakt hvor de grønklede eller forrederne viser seg møter de kulle og forakt. Og alle forsøk på å komme i kontakt med skikkelige folk blir tilbakevist. Og til hører en deres nådlep, som foreks. gjennom den plakaten som er opphengt i holmenkollbanens vogner: "Passasjerer som demonstrerer mot tyske militære eller medlemmer av NS ved å gifte plass, skal forlate vognen ved første holdplass."

- V -

SLAVEMETODER I ARBEIDSLIVET

Etter en tid tilbake er det utfordret en tysk forordning som også gjelder de besatte land, om utvidelse av arbeidstida til minst 54 timer uken og dessuten fullstendig innpassing av industrien for de tyske krigsformål.

Det er senere gitt nye forordninger som tar sikte på å skjerpe arbeidsintensiteten og innføre de tyske slavemetoder også i vårt lands

arbeidsliv.

I et skriv fra Reichskommissariatet til sosialdepartementet er det gjort kjent et nytt anslag mot norske arbeidere og norsk industri og som forlanges satt ut i livet.

Den nye forordning, som også er truffet av Hitlers personlige "Generalvollmæktige" fra den Arbeideinsatz, hr. Sauckel, angår "Forbud på arbeidsavtale og bortdraing av arbeidskraft som krav om uforholdsmessige store arbeidsgodtgjørelser i det private næringsliv". Forordningen byr at en arbeidstaker, (Funksjonær, arbeider, læregutt) må ta det arbeid som vedkommende er pliktig til å utføre ifølge de bestående forskrifter." Det er forbundet med straff - bøter eller fengsel - "pliktstridig å nekte å ta arbeid (inkl. overtid-, natt-, søn- og helligdagsarbeid) som er tildelt ham av bedriftslederen eller dennes representant, eller holde igjen med det, pliktstridig å utbli fra arbeidet uten gyldig grunn, gjentatte ganger møte for sent på arbeidsplassen, eller pliktstridig å forlate arbeidet." Samtidig inneholder forordningen strenge forskrifter for arbeidernes opptreden på arbeidsplassen, forbyr oppløsning av arbeidsforhold uten etter spesiell godkjenning og pålegger straffeansvar for arbeidsgiver som tilsetter arbeidere der må antas å være pliktig til å ta arbeid annetsteds. Likelodes er det forbundet med straffeansvar å motta eller kreve høyere arbeidsgodtgjørelse enn etter de almindelige satser for bedriften eller næringen.

ALLE DISSE ANGREP PÅ ARBEIDERNE RETTIGHETER

var kynisk sikte på fullstendig umyndiggjørelse av de norske og andre besatte lands arbeidere. DERVED regner tyskerne med å kunne disponere arbeidskraften for sine spesielle krigsformål uten hensyn til de besatte lands egne sivile behov. Det er derfor all grunn til å være på vakt mot disse anslag og eventuelt møte dem i tur og orden med effektive motforholdsregler.

Utvidelsen av arbeidstida til minst 54 timer uka er selvsagt det farligste angrepet. I en tid med matmangel og gradvis men sikker underernæring av hele arbeidereklassen, ville det være en katastrofe for folkehelsen å øke de fysiske anstrengelser ved en utvidelse av arbeidstida. Her må hver enkelt passe på. En må ikke gå utilpass, slapp og sliten for lenge, men søke legehjelp og få de nødvendige sykepermisjoner. Skal en klare seg gjennom pakjenningen som vinteren vil legge på hver enkelt av oss, er det nødvendig at en er oppmerksom i tide.

I sin almindelighet vil selvsagt de norske arbeidere innenfor rammen av de vedtekter som idag er gjort gjeldende, gjøre alle anslag mot deres rettigheter illusoriske så langt det er mulig. Men da er det også nødvendig at en på hver enkelt arbeidsplass tar opp til forhåndsdrøttelse de problemer som melder seg i denne henseende. Bare gjennom samkjensle og det mulig å komme gjennom alle vanskene og bare gjennom solidarisk opptreden kan vi igjen nå frem til en

F R I F L G B E V E G E L S E